

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/102/2022
Identifikačné číslo spisu: 1021201000
Dátum vydania rozhodnutia: 27. júla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1021201000.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobkyne: D. K. T., nar. XX. K. XXXX, bytom R. B. Č.. XXXX/XX, W., právne zastúpená: doc. JUDr. Milan Hodás, PhD., advokát so sídlom Lazaretská č. 3/A, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova č. 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo 7. apríla 2021, č. SPSČ-P03-2021/001784-003, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. mája 2022, č. k. 6S/165/2021-70, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/165/2021-70 zo dňa 12. mája 2022 z r u š u j e a v e c v r a c i a Správneho súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 12. mája 2022, č. k. 6S/165/2021-70 podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (žalovaného) zo 7. apríla 2021, č. SPSČ-P03-2021/001784-003 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) a rozhodnutie prvostupňového orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava z 9. novembra 2020, č. PPZ-HCP-BA1-2020/053884-003 a vec vrátil prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie. Žalobkyni voči žalovanému priznal právo na úplnú náhradu trov konania v zmysle § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 175 ods. 1 SSP.

2. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava (ďalej aj „prvostupňový orgán“) rozhodlo dňa 9. novembra 2020 rozhodnutím číslo PPZ-HCP-BA1-2020/053884-003 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) podľa § 143 ods. 1, ods. 3, ods. 5 zákona č. 73/1998 Z. z. o povinnosti žalobkyne na úhradu pomernej časti nákladov na vzdelanie, vynaložených služobným úradom na získanie vysokoškolského vzdelania prvého stupňa na Akadémii PZ v Bratislave vo výške 4321,45 Eur, a to do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia. O odvolaní žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaný rozhodol dňa 7. apríla 2021, rozhodnutím č. SPSČ-PO3-2021/001784-003 (preskúmané rozhodnutie) tak, že podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13. apríla 2021.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 2a ods. 2, § 142b ods. 3, § 143 ods. 1, 3 a 7 zákona č. 73/1998 Z. z., ako aj príslušných ustanovení SSP a dospel k záveru o dôvodnosti podanej správnej žaloby.

4. Krajský súd po preskúmaní veci a predovšetkým v súvislosti so spornou otázkou z obsahu spisov zistil, že Personálnym rozkazom č. 727 zo dňa 27. septembra 2019 bola žalobkyňa dňom 1. októbra 2019 prijatá do služobného pomeru príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „PZ“) - štátnej služby kadeta a bola jej určená skúšobná doba v rozsahu celej doby výkonu štátnej služby kadeta. Na základe lekárskeho vysvedčenia Akadémie PZ Bratislava z 2. septembra 2019 bola zdravotne spôsobilá na výkon služby a bola jej určená zdravotná klasifikácia „A“. Ďalej zistil, že žalobkyňa ukončila vysokoškolské vzdelanie I. stupňa na Akadémii PZ Bratislava dňom 31. júla 2020; dňa 1. augusta 2020 bola vymenovaná do hodnosti strážmajster a bola zaradená do funkcie referent Oddelenia hraničnej kontroly PZ Bratislava Ružinov - letisko. Následne dňa 28. augusta 2020 bola prijatá na externú formu trojročného magisterského štúdia na Akadémii PZ Bratislava. Krajský súd ďalej zistil, že dňa 5. augusta 2020 žalobkyňa absolvovala lekársku prehliadku, podľa výsledku ktorej trpela obojstrannou percepčnou stratou sluchu. Rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia personálnych a sociálnych činností, odbor zdravotníctva z 28. augusta 2020, č. SPOU-OZ-204-005/2020-PL bola žalobkyňa určená zdravotná klasifikácia „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta. Oznámením zo 6. októbra 2020 žalovaný zrušil služobný pomer v skúšobnej dobe ku dňu 19. októbra 2020.

5. Krajský súd zhodnotiac všetky zistené skutočnosti v prvom rade konštatoval, že žalovaný pristúpil k ukončeniu služobného pomeru v skúšobnej dobe, takýto postup bol v súlade so zákonom. V druhom rade dospel k záveru, podľa ktorého z obsahu administratívneho spisu nevyplýval žiadny relevantný dôvod pre skončenie služobného pomeru. Podľa názoru krajského súdu nie je zrejmé, prečo k nemu žalovaný pristúpil, najmä ak k tomu došlo bezprostredne po tom, čo žalobkyňa úspešne absolvovala I. stupeň vysokoškolského štúdia a bola prijatá na externú formu trojročného magisterského štúdia. Z administratívneho spisu podľa krajského súdu nevyplýva žiadne také konanie žalobkyne, ktoré by mohlo byť vyhodnotené ako nezlučiteľné s jej ďalším zotrvaním v služobnom pomere. Ak potom služobný orgán neuviedol v písomnom oznámení svoje dôvody skončenia služobného pomeru, nemohla byť vylúčená možnosť zneužitia právomoci služobným orgánom. Krajský súd vyjadril názor, že z postupu žalovaného malo byť dostatočne zrejmé, že z jeho strany nedošlo k neodôvodnenej svojvôli, a uložená povinnosť nahradiť náklady na štúdium mala proporcionálne zodpovedať povinnosti žalovaného riadne odôvodniť svoj postup. Z hľadiska proporcionality a výkonu práv a povinností v súlade s dobrými mravmi bolo potrebné, aby skončenie služobného pomeru bolo objektívne a nevykazovalo znaky svojvôle. Ak mal služobný orgán záujem na náhrade nákladov vynaložených na vzdelanie, dôvody skončenia pomeru nemuseli byť explicitne vyjadrené v oznámení o skončení služobného pomeru, avšak bolo vhodné, aby vyplývali napríklad z osobného spisu, prípadne boli inak objektívne overiteľné. Uloženie povinnosti úhrady nákladov na štúdium predpokladalo existenciu takých dôvodov, pre ktoré žalobkyňa nemohla pokračovať v služobnom pomere po stanovený čas. Krajský súd zhodnotil, že v danom prípade bol postup žalovaného o to neobjektívnejší, keď z celého postupu je možné sa domnievať, že skutočným dôvodom bola strata zdravotnej spôsobilosti, ako dôvod na skončenie služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z., čo by však zároveň vylučovalo možnosť žiadať od nej náhradu nákladov na

štúdium. Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel k názoru, že v administratívnom konaní došlo k porušeniu § 2a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z., t.j. k porušeniu dobrých mravov a došlo k následnému neproporcionálnemu zásahu do práv a povinností žalobkyne ako slabšej strany v rámci konania o jej služobnom pomere, a napadnuté rozhodnutie nemôže požívať právnu ochranu, pretože je nezákonné z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd dospel k záveru o dôvodnosti správnej žaloby. Žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného ako i prvostupňové rozhodnutie podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP zrušil ako nezákonné z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie s tým, že úlohou krajského súdu bude vo veci opätovne konať a vydať nové rozhodnutie, ktorého odôvodnenie bude poskytovať logické zdôvodnenie v ňom prijatého záveru.

7. Žalobkyni krajský súd priznal náhradu trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 175 ods. 1 SSP v plnom rozsahu.

II.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

9. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

10. Sťažovateľ konkrétne uvádzal, že o skončení služobného pomeru bolo rozhodnuté v samostatnom konaní, ktoré je od tohto konania nezávislé. Sťažovateľ aj napriek tomu, že krajský súd v rozsudku uvádza, že z administratívneho spisu nevyplýva žiadny relevantný dôvod pre skončenie služobného pomeru žalobkyne v skúšobnej dobe uviedol, že žalobkyni bol dôvod zrušenia služobného pomeru zrejmý už od momentu, kedy prevzala Rozhodnutie odboru zdravotníctva, sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vydaného pod č.p.: SPOU-OZ-204-005/2020-PL zo dňa 28.8.2020 a ktoré jej bolo doručené do vlastných rúk. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu z 09.11.2020 o úhrade nákladov spojených so zabezpečením zvyšovania kvalifikácie sa uvádza okrem iného, že: „Na základe lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti zamestnanca na výkon práce č. 212/2020 zo dňa 05.08.2022 vypracovaným všeobecným lekárom pre dospelých K.. K. F., ktorý bol na OHK PZ BA Ru-le doručený dňa 24.08.2020 bol záver posudku pre menovanú t.č. nespôsobilá na výkon práce v navrhovanom/súčasnom pracovnom zaradení, nutne vynechať z expozície hluku do nasledujúcej kontroly o 3 mesiace. Rozhodnutím Lekárskej komisie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPO-OZ-204-005/2020-PL zo dňa 28.08.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18.09.2020 rozhodla určiť menovanej v súlade s ustanovením § 223 ods. 1 zákona zdravotnú spôsobilosť na ďalší výkon štátnej služby ustanovením zdravotnej klasifikácie „D“ - nespôsobilá na výkon štátnej služby policajta...“ Sťažovateľ preto tvrdil, že žalobkyňa ako čakatel pre štátnu službu v čase skúšobnej doby, na základe uvádzaných skutočností prestala byť vhodnou osobou pre výkon štátnej služby príslušníka Policajného zboru a jej ďalšie zotrvanie v Policajnom zbore by nebolo v súlade so zákonom č. 73/1998 Z. z. Sťažovateľ mal tak za to, že prvostupňové rozhodnutie z 09.11.2020 o úhrade nákladov spojených so zabezpečením zvyšovania kvalifikácie žalobkyne bolo vydané na základe zákona a v jeho medziach, ako aj v medziach nariadenia č. 153/2011 a je dostatočne odôvodnené. Uzavrel, že vyjadrenia krajského súdu sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci a neobjasňujú, ako a kedy došlo zo strany služobného úradu k porušeniu dobrých mravov či zásahu do práv a povinností žalobkyne.

11. Sťažovateľ navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III.

12. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti túto označila za účelovú a nedôvodnú. Stotožnila sa s právnym posúdením veci krajským súdom a s odôvodnením napadnutého rozsudku. Zdôraznila, že sám žalovaný v kasačnej sťažnosti priznáva, že skutočným dôvodom zrušenia služobného pomeru bola strata zdravotnej spôsobilosti, ktorý však nezakladá povinnosť uhradiť náklady na vzdelávanie, preto žalovaný účelovo ukončil služobný pomer v skúšobnej dobe bez uvedenia dôvodu. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. decembra 2015, sp. zn. 3Sžo/67/2015, a z 27. apríla 2018, sp. zn. 10Sžk/4/2017, i na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 52/99, a rezultovala, že skončenie služobného pomeru v skúšobnej dobe bol úkon v rozpore so zákonom, resp. in fraudem legis, a následné vymáhanie náhrady nákladov na štúdium predstavuje úkon v rozpore so zákonom a s dobrými mravmi (contra bonos mores). Žalobkyňa trvala na tom, že jej služobný pomer mal skončiť v zmysle § 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. a tento dôvod podľa § 143 ods. 7 tohto zákona potom nezakladá povinnosť uhradiť náklady na vzdelanie. Uzavrela, že napadnuté rozhodnutie je vyčerpávajúce, vecne správne a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

13. Žalobkyňa navrhla kasačnú sťažnosť ako bezdôvodnú zamietnuť a žalobkyni priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IV.

14. Vyjadrenie žalobkyne ku kasačnej sťažnosti bolo doručené sťažovateľovi dňa 01.08.2022 na vedomie.

V.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

20. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP zrušil rozhodnutie žalovaného č. SPSC-PO3-2021/001784-003 zo dňa 07.04.2021, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Ministerstva vnútra SR, Prezídium SR, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Č.p.: PPZ-HCP-BA1-2020/053884-003 zo dňa 09.11.2020 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

21. Podľa § 2a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. výkon práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na

škodu druhého. Policajt nesmie byť v súvislosti s výkonom štátnej služby prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného policajta alebo nadriadeného sťažnosť, žalobu, návrh na začatie trestného stíhania alebo iné oznámenie o kriminalite alebo inej protispoločenskej činnosti.

22. Podľa § 142b ods. 3 zákona č. 73/1998 Zb. policajt, ktorému služobný úrad umožnil získať kvalifikáciu alebo zvýšiť si kvalifikáciu, je povinný po skončení štúdia zotrvať po určený čas v služobnom pomere v tej zložke podľa § 1 ods. 1, ktorá mu umožnila získať kvalifikáciu alebo zvýšiť si kvalifikáciu alebo uhradiť náklady spojené so zabezpečením získania alebo zvyšovania kvalifikácie alebo ich pomernú časť. Policajt je povinný zotrvať po určený čas v služobnom pomere alebo uhradiť náklady na vzdelávanie alebo ich pomernú časť aj vtedy, ak štúdium neskončil a nezískal alebo si nezvýšil kvalifikáciu.

23. Podľa § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. policajt, ktorý nezotrval v služobnom pomere po čas ustanovený v § 142b ods. 4, je povinný uhradiť náklady na vzdelávanie alebo ich pomernú časť.

24. Podľa § 143 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z. z. povinnosť uhradiť náklady na vzdelávanie nevznikne, ak sa služobný pomer skončil prepustením z dôvodu podľa § 192 ods. 1 písm. a) až c) a ods. 3.

25. Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril pripojený administratívny spis, najvyšší správny súd zistil, že

- žalobkyňa bola personálnym rozkazom riaditeľa Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ č. 139 z 24. júla 2020 podľa § 33 ods. 1 a § 21 ods. 1 zákona č. 73/1998 vymenovaná dňom 1. augusta 2020 do hodnosti strážmajstra, do funkcie referent Oddelenia hraničnej kontroly PZ Bratislava Ružinov - letisko Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ, služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, miesto výkonu štátnej služby Bratislava, s tým, že podľa § 8 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. jej bola určená skúšobná doba v dĺžke 12 mesiacov;

- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia personálnych a sociálnych činností, odbor zdravotníctva, dňa 28. augusta 2020 vydalo rozhodnutie č. SPOU-OZ-204-005/2020-PL, ktorým Lekárska komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 222 zákona č. 73/1998 Z. z. rozhodla určiť žalobkyňu v súlade s § 223 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. zdravotnú spôsobilosť na ďalší výkon štátnej služby ustanovením zdravotnej klasifikácie „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta podľa I. stĺpca prílohy nariadenia č. 139/2015, podľa ktorého sa určuje zdravotná klasifikácia policajta v prieskumnom konaní. Lekárska komisia zároveň v súlade s § 223 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. určila, že poškodenie zdravia žalobkyne nie je v súvislosti s výkonom štátnej služby policajta, lebo nespĺňa podmienky ustanovené v § 174 zákona č. 73/1998 Z. z.;

- Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie hraničnej kontroly PZ Bratislava Ružinov - letisko dňa 02. októbra 2020 predložil riaditeľovi Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ návrh, č. PPZ-HCP-BA7-2020/053663-006, na zrušenie služobného pomeru žalobkyne v skúšobnej dobe, ktorý odôvodnil s poukazom na rozhodnutie Lekárskej komisie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 28. augusta 2020, č. SPOU-OZ-204-005/2020-PL;

- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava oznámením zo dňa 06. októbra 2020 zrušilo žalobkyňu služobný pomer v skúšobnej dobe s tým, že služobný pomer skončil dňom 19. októbra 2020;

- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, dňa 9. novembra 2020 vydalo rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA1-2020/053884-003 (prvostupňové rozhodnutie), ktorým podľa § 143 ods. 1, ods. 3, ods. 5 zákona č. 73/1998 Z. z. rozhodlo o úhrade nákladov spojených so zabezpečením zvyšovania kvalifikácie žalobkyne tak, že ju zaviazalo na úhradu pomernej časti nákladov na vzdelanie vynaložených služobným úradom na získanie vysokoškolského vzdelania prvého stupňa na Akadémii PZ v Bratislave vo výške 4321,45 Eur, a to do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia bolo poukázané na rozhodnutie Lekárskej komisie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 28. augusta 2020, č. SPOU-OZ-204-005/2020-PL, na následné skončenie služobného

pomeru v skúšobnej dobe a na skutočnosť, že žalobkyňa po skončení štúdia nezotrvala v služobnom pomere, čoho dôsledkom je vznik povinnosti uhradiť pomernú časť nákladov naň podľa § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z.;

- o odvolaní žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaný rozhodol dňa 7. apríla 2021, č. SPSČ-PO3-2021/001784-003 (preskúmané rozhodnutie), tak, že podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13. apríla 2021. Podľa názoru žalovaného, vyjadreného v odôvodnení rozhodnutia, netrpelo prvostupňové rozhodnutie žiadnou vadou a námietky žalobkyne ako odvolateľky smerovali proti spôsobu skončenia pracovného pomeru, ktoré konanie bolo nezávislé od tohto konania.

26. V predmetnej veci zásadným bolo vyriešenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Zb. uhradiť náklady vynaložené na zvýšenie vzdelania v nadväznosti na posúdenie zákonnosti postupu žalovaného v súvislosti so skorším rozhodnutím o skončení služobného pomeru so žalobkyňou v skúšobnej dobe príslušníka Policajného zboru.

27. Zo skutkových zistení v prejednávanej veci vyplýva, že podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z. z. bolo zrušenie služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Policajného zboru v skúšobnej dobe žalobkyňi oznámené doručením oznámenia do vlastných rúk dňa 16.10.2020. Z oznámenia zo dňa 06.10.2020 vyplýva, že podľa § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. bola žalobkyňa súčasne poučená / vyrozumená o povinnosti vrátiť pomernú časť nákladov vynaložených na zvyšovanie vzdelania. Krajský súd v bode 72 rozhodnutia tento postup ukončenia zrušenia služobného pomeru žalobkyne v skúšobnej dobe vyhodnotil za súladný so zákonom č. 73/1998 Zb. Zároveň poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Sžo/67/2015 a v bodoch 72-74 rozsudku sa vyjadril k postupu žalovaného, ktorý v oznámení o skončení služobného pomeru v skúšobnej lehote dôvody skončenia služobného pomeru nekonkretizoval. Konkrétne uviedol, že: „ak služobný orgán svoje konkrétne dôvody žalobkyňi neuviedol v písomnom oznámení o skončení jej služobného pomeru v skúšobnej dobe, ktoré ho k takémuto postupu objektívne viedli, nemôže byť vylúčená možnosť zneužitia svoje právomoci služobným orgánom, bez objektívnych relevantných dôvodov skončiť so žalobkyňou služobný pomer v skúšobnej lehote“. Podľa názoru kasačného súdu je tento záver krajského súdu v rozpore s ustanovením § 190 zákona č. 73/1998 Z. z., ktorý upravuje oprávnenie nadriadeného zrušiť služobný pomer policajta v skúšobnej dobe aj bez uvedenia dôvodov. Pokiaľ sa krajský súd pri posúdení oznámenia o zrušení služobného pomeru v skúšobnej dobe podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z. z. odklonil od doslovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia, je povinný uviesť dôvody, ktoré ho k tomu viedli, najmä v prípade, kedy žalobkyňa v danej veci skutkové a právne vymedzenie dôvodov, pre ktoré pristúpil služobný orgán ku skončeniu služobného pomeru v skúšobnej dobe nenamietala.

28. V súvislosti s konštatovaním v závere predchádzajúceho bodu kasačný súd uvádza, že zákon č. 73/1998 Z. z. v ustanovení § 189 taxatívne vymenúva jednotlivé druhy skončenia služobného pomeru, pričom jedným z rozlišujúcich kritérií uvedených druhov je aj miera diskrecie alebo úvahy, či už policajta alebo správneho orgánu pri aplikácii príslušného druhu skončenia. Pokiaľ niektoré druhy skončenia služobného pomeru sú podmienené tým, že nastala zákonom vymedzená právne významná skutočnosť - napr. strata hodnosti (§ 189 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z. z.); úmrtie policajta (§ 189 ods. 1 písm. f/ zákona č. 73/1998 Z. z.) alebo plynutie času (§ 189 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z. z.), prvé tri druhy menované v označenom ustanovení (§ 189 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona č. 73/1998 Z. z.) sú primárne závislé od vôle, či už policajta alebo správneho orgánu, ktorých rozhodnutie je buď materiálne (čo do odôvodnenia) neobmedzené [skončenie služobného pomeru zrušením v skúšobnej dobe podľa (§ 189 ods. 1 písm. a/ a § 190 zákona č. 73/1998 Z. z. a skončenie služobného pomeru uvoľnením podľa (§ 189 ods. 1 písm. b/ a § 191 zákona č. 73/1998 Z. z.)], alebo je obmedzené taxatívne vymenovanými dôvodmi (konkrétne pre skončenie služobného pomeru prepustením splnenie niektorej z podmienok uvedených v § 192 zákona č. 73/1998 Z. z.). Čo sa týka zrušenia služobného pomeru v skúšobnej dobe, tento druh skončenia služobného pomeru je samostatný, pričom podmienky jeho aplikácie sú uvedené v ustanovení § 190 zákona č. 73/1998 Z. z. Podľa prvej vety tohto ustanovenia, v skúšobnej dobe môže nadriadený alebo policajt zrušiť služobný pomer písomne aj bez uvedenia dôvodov. Následné limity sa vzťahujú výlučne na tehotnú alebo

dojčiacu policajtku, kde zákonodarca dôvody (prípady) špecifikuje pozitívne (ako výnimočné prípady) a negatívne (nesúvisiace s tehotenstvom alebo materstvom), to všetko za požiadavky náležitého odôvodnenia. Na tomto mieste kasačný súd uvádza, že žalobkyňa žiaden z prípadov uvedených v predchádzajúcej vete nepredstavuje. Abstrahujúc podstatu vyššie uvedeného, pokiaľ nejde o kvalifikovaný prípad, možno služobný pomer skončiť písomne aj bez uvedenia dôvodov, a teda z akýchkoľvek dôvodov nepriečiacich sa zákonu, resp. neatakujúcich základné ľudské práva a slobody (napr. diskriminácia). Zároveň najvyšší správny súd poukazuje na skutočnosť, že skončenie služobného pomeru podľa § 189 ods. 1 písm. a) v spojení s § 190 zákona č. 73/1998 Z. z. vylučuje aplikáciu nasledujúcich dvoch druhov skončenia služobného pomeru podľa § 189 ods. 1 písm. b) a c) - uvoľnenie a prepustenie, použitie ktorých prichádza do úvahy až uplynutím skúšobnej doby. Vo svetle vyššie uvedeného následne najvyšší správny súd vyložil aj ustanovenie § 143 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z. z., ktoré ako jedinú (tam artikulovanú) výnimku z povinnosti úhrady nákladov na vzdelávanie pomenúva skončenie služobného pomeru prepustením podľa § 192 ods. 1 písm. a) až c) a ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. Ako vyplýva z vyššie uvedeného daná výnimka sa na žalobkyňu nevzťahuje, keďže jej služobný pomer skončil nie prepustením podľa § 192 zákona č. 73/1998 Z. z., ale zrušením v skúšobnej dobe podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z. z. Pokiaľ krajský súd možnosť „prelomenia“ takejto explicitne formulovanej právnej normy vzhliadol v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/67/2015 z 2. decembra 2015, najvyšší správny súd za nutné považuje uviesť, že uvedený rozsudok bol najvyšším súdom prekonaný (naviac vo veci tých istých účastníkov, ako boli v spomínanom rozsudku) rozsudkom sp. zn. 2Sžk/1/2017 z 24. októbra 2019.

29. S poukazom na obsah spisového materiálu, najmä na rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie personálnych a sociálnych činností, odboru zdravotníctva, z 28. augusta 2020, č. SPOU-OZ-204-005/2020-PL, ktorým Lekárska komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 222 zákona č. 73/1998 Z. z. rozhodla určiť žalobkyňu zdravotnú spôsobilosť na ďalší výkon štátnej služby ustanovením zdravotnej klasifikácie „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta, keďže u žalobkyne na základe doložených odborných lekárskeho nálezov došlo k takej zmene jej zdravotného stavu, ktorá takúto klasifikáciu odôvodňuje, s poukazom na Návrh na zrušenie služobného pomeru z 2. októbra 2020, ako aj prvostupňové a preskúmané rozhodnutie žalovaného, z odôvodnenia ktorých jednoznačne vyplýva, že žalovaný pri všetkých menovaných úkonoch vychádzal zo zmenenej zdravotnej spôsobilosti žalobkyne na výkon akejkoľvek ďalšej funkcie v PZ, je možné uzavrieť, že dôvodom skončenia služobného pomeru zo strany žalovaného bola práve táto skutočnosť. Svedčí o tom napokon i vyjadrenie samotného sťažovateľa v kasačnej sťažnosti, v ktorej uviedol, že „...žalobkyňa je dôvod zrušenia služobného pomeru zrejmy už od momentu, kedy prevzala Rozhodnutie odboru zdravotníctva, Sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, vydané pod č. p.: SPOU-OZ-204-005/2020-PL dňa 28.8.2020, ktoré jej bolo doručené doručenkou do vlastných rúk...“ a tiež poukaz sťažovateľa na tú časť prvostupňového rozhodnutia, ktorá na predmetné rozhodnutie o strate zdravotnej spôsobilosti upriamuje pozornosť. Kasačný súd preto z postupu žalovaného, ktorý bol preukázaný aj z listín založených v súdnom aj v administratívnom spise ustálil, že zrušenie služobného pomeru žalobkyne v skúšobnej dobe pramenilo zo straty zdravotnej spôsobilosti vykonávať funkciu v PZ a žalobkyňa tento dôvod nepoprela, práve naopak - v kasačnej sťažnosti túto skutočnosť zdôraznila. Právny názor krajského súdu ...

30. Kasačný súd v súvislosti s kasačnou sťažnosťou považoval v neposlednom rade za potrebné poukázať aj na samotný význam ustanovení týkajúcich sa možnosti získania alebo zvyšovania kvalifikácie policajtov v služobnom pomere. Ak služobný úrad umožní policajtovi vzdelávať sa, cieľom nie je len dať priestor na sebarealizáciu a ďalší odborný rast, ale sleduje sa ním i zvyšovanie kvalifikovanosti príslušníkov PZ, ktoré má pozitívny vplyv na jeho celkové fungovanie, je teda vo všeobecnosti žiaduce. Je preto v záujme samotného služobného úradu, aby k takémuto vzdelávaciemu procesu došlo a aby následne bola získaná (zvyšená) kvalifikácia využitá v rámci plnenia služobných povinností. Zodpovedá tomu i zákonná podmienka povinnosti zotrvať po skončení štúdia po určený čas v služobnom pomere (§ 142b ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z.) s tým, že v tomto prípade nedochádza k vzniku povinnosti nahradiť náklady súvisiace so vzdelávaním. Ide o zákonom aprobovanú vzájomnosť poskytovania výhod spočívajúcu na jednej strane v umožnení získať/zvýšiť si kvalifikáciu zo strany služobného úradu a na druhej strane v zotrvaní príslušníka PZ so získanou/zvýšenou

kvalifikáciou v služobnom pomere po určitý čas, ktoré zotrvanie predstavuje akési kompenzačné pravidlo. Alternatívou neposkytnutia tejto kompenzácie je povinnosť uhradiť vynaložené náklady. To platí aj pre situáciu, ak štúdium nebolo ukončené alebo kvalifikácia nebola získaná či zvýšená (§ 142b ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z.). Vyjadrené vyplýva i z dôvodovej správy k zákonu č. 73/1998 Z. z., ktorá v Osobitnej časti k § 142 a § 143 uvádza: „Je žiadúce, aby si policajti počas trvania služobného pomeru zvyšovali svoje vzdelanie. Predpokladá sa, že podstatná časť prípravy policajtov bude realizovaná v rezortnej vzdelávacej sústave. Nakoľko Policajný zbor vynaloží na získanie alebo zvýšenie vzdelania policajtov určité finančné prostriedky, ukladá sa policajtom povinnosť tieto prostriedky nahradiť vykonaním štátnej služby po určitú dobu. V prípade skončenia služobného pomeru z iných dôvodov než organizačných, zdravotných, z dôvodu splnenia podmienky, ktorý sa týka starobný dôchodok alebo zrušenia v skúšobnej dobe zo strany nadriadeného ukladá sa policajtom povinnosť náklady na získanie alebo zvýšenie vzdelania v primeranej výške uhradiť.“

31. S ohľadom na takto preukázané skutočnosti, najvyšší správny súd dospel k záveru, že v danom prípade sa nemožno stotožniť s názorom krajského súdu, ktorý na prejednávanú vec aplikoval výlučne ustanovenie § 2a zákona č. 73/1998 Zb. z dôvodu, že predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu cti, dôstojnosti fyzickej osoby alebo dobrej povesti právnickej osoby je nielen to, že došlo k zásahu do týchto práv, ktorý je neoprávnený a objektívne spôsobilý privodiť ujmu na týchto právach, ale aj ustálenie subjektu, ktorý je za takýto zásah zodpovedný, teda je nositeľom povinnosti od takéhoto zásahu upustiť a odstrániť jeho následky poskytnutím satisfakcie. Nie vždy je však priamy pôvodca zásahu totožný so subjektom, ktorý je za zásah zodpovedný. Zodpovedným subjektom môže byť fyzická osoba, právnická osoba, ale i štát. Z dôkazov, na základe ktorých krajský súd o správnej žalobe rozhodol, svoj právny záver vyplývajú z ustanovenia § 2a ods. 2 odôvodnil právnym názorom, ktorý vyplýval zo skoršieho rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Sžo/67/2015 z 02.12.2015 a opomenul vec po právnej stránke posúdiť aj podľa následného rozhodnutia sp. zn. 2Sžk/1/2017 z 24.10.2019 vo veci posúdenia zákonnosti postupu a rozhodnutia podľa § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. totožných účastníkov konania.

32. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší správny súd rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie.

33. Správny súd s poukazom na ustanovenie § 469 SSP je viazaný právnym názorom kasačného súdu, preto s poukazom na vyššie uvedené dôvody rozhodnutia kasačného súdu o žalobe rozhodne po preskúmaní ostatných podmienok konania.

34. S poukazom na § 467 ods. 3 SSP, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

35. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

